

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. rugsėjo 15 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Europos mokėjimo įsakymo procedūra – Reglamentas Nr. 1896/2006 – 16 straipsnio 2 dalis – 30 dienų terminas pateikti prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimą – 20 straipsnis – Peržiūros procedūra – 26 straipsnis – Nacionalinės teisės taikymas šiame reglamente konkrečiai nereglamentuotiems procesiniams klausimams – COVID-19 pandemija – Nacionalinės teisės aktai, numatantys procesinių terminų civilinėse bylose sustabdymą kelioms savaitėms“

Byloje C-18/21

dėl *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis teismas, Austrija) 2020 m. lapkričio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. sausio 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UNIQA Versicherungen AG

prieš

VU

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe (pranešėja), trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Jääskinen, M. Safjan ir N. Piçarra,

generalinis advokatas A. M. Collins,

posėdžio sekretorė M. Krausenböck, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. sausio 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Uniqa Versicherungen AG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt S. Holter* ir *Prozessbevollmächtigter S. Pechlof*,
- VU, atstovaujamo *Rechtsanwalt M. Brandt*,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos A. Posch, E. Samoilova, U. Scheuer ir J. Schmoll,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos S. Charitaki, V. Karra ir A. Magrippi,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir I. Zaloguin,

susipažinęs su 2022 m. kovo 31 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (OL L 399, 2006, p. 1), su pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2421 (OL L 341, 2015, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1896/2006), 20 ir 26 straipsnių kartu su 16 straipsnio 2 dalimi, išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Austrijos draudimo bendrovės *Uniqa Versicherungen AG* ir Vokietijos piliečio VU ginčą dėl jam įteikto Europos mokėjimo įsakymo vykdymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1896/2006 8, 9, 18 ir 24 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:
 - „(8) Dėl kliūčių veiksmingai naudotis teise kreiptis į teismą tarptautinio pobūdžio bylose ir konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje, susijusio su procedūrinių priemonių, kuriomis skirtingose valstybėse narėse gali naudotis kreditoriai, veikimo disbalansų, atsiranda poreikis priimti Bendrijos teisės aktus, užtikrinančius vienodas sąlygas kreditoriams ir skolininkams visoje Europos Sąjungoje.
 - (9) Šiuo reglamentu siekiama supaprastinti, pagreitinti tarpvalstybinio pobūdžio bylinėjimąsi dėl neginčytinų piniginių reikalavimų bei sumažinti jo išlaidas, nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą ir užtikrinti Europos mokėjimo įsakymų laisvą judėjimą valstybėse narėse nustatant minimalius reikalavimus, kurių laikantis nebėra būtina vykdančioje valstybėje narėje iki pripažinimo ir vykdymo imtis tarpinių procesinių veiksmų.
- <...>
- (18) Europos mokėjimo įsakymu atsakovas turėtų būti informuojamas apie galimybę sumokėti nurodytą sumą arba per 30 dienų laikotarpį išsiųsti prieštaravimą, jei jis nori ginčyti reikalavimą. Be to, atsakovas, be ieškovo pateiktos išsamios informacijos, susijusios su reikalavimu, taip pat turėtų būti informuojamas apie Europos mokėjimo įsakymo teisinę reikšmę, ypač apie reikalavimo neginčijimo padarinius.

<...>

(24) Nustatytu laiku atsakovui pateikus prieštaravimą Europos mokėjimo įsakymo procedūra turėtų būti nutraukta ir byla automatiškai turėtų būti perduodama nagrinėti bendra tvarka, jei ieškovas aiškiai nenurodė tokiu atveju nutraukti procesą. Šio reglamento taikymo tikslais įprasto civilinio proceso sąvoka nebūtinai turėtų būti aiškinama pagal nacionalinę teisę.“

4 Šio reglamento 1 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Šio reglamento tikslas:

a) supaprastinti, pagreitinti tarptautinio pobūdžio bylų dėl neginčytinų piniginių reikalavimų procesą bei sumažinti jo išlaidas nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą;

ir

b) sudaryti sąlygas Europos mokėjimo įsakymų laisvam judėjimui valstybėse narėse nustatant minimalius reikalavimus, kurių laikantis nebėra būtina vykdančioje valstybėje narėje iki pripažinimo ir vykdymo imtis tarpinių procesinių veiksmų.

2. Šis reglamentas nekliudo ieškovui pateikti reikalavimą, kaip apibrėžta 4 straipsnyje, pagal kitą valstybės narės teisės aktuose ar Bendrijos teisėje numatytą procedūrą.“

5 Minėto reglamento 12 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Europos mokėjimo įsakyme atsakovui pranešama apie šias galimybes:

a) sumokėti ieškovui įsakyme nurodytą sumą; arba

arba

b) paprieštarauti įsakymui pateikiant kilmės teismui prieštaravimo pareiškimą, kuris išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo jam.“

6 16 straipsnio „Prieštaravimas Europos mokėjimo įsakymui“ 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Atsakovas gali kilmės teismui pateikti prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimą, naudodamas VI priede pateiktą F standartinę formą, kuri pateikiama jam kartu su Europos mokėjimo įsakymu.

2. Prieštaravimo pareiškimas išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo atsakovui.

3. Prieštaravimo pareiškime atsakovas nurodo, kad jis ginčija reikalavimą, ir neprivalo šiuo tikslu pateikti priežasčių.“

7 Reglamento Nr. 1896/2006 17 straipsnyje „Prieštaravimo pareiškimo pateikimo pasekmės“ nustatyta:

„1. Jei prieštaravimo pareiškimas pateikiamas per 16 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, teismo procesas tęsiamas kilmės valstybės narės kompetentinguose teismuose, išskyrus atvejus, kai ieškovas aiškiai prašo tuo atveju nutraukti teismo procesą. Procesas tęsiamas pagal:

a) [2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Reglamente (EB) Nr. 861/2007 [nustatančiame Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (OL L 199, 2007, p. 1)] nustatytas Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros taisykles, jei taikoma; arba

b) bet kurio tinkamo nacionalinio civilinio proceso taisykles.

2. Jei ieškovas nėra nurodęs pageidavimo, kurią iš 1 dalies a ir b punktuose išvardytų procedūrų taikyti jo ieškiniui procese, kuris pradedamas prieštaravimo pareiškimo pateikimo atveju, arba jeigu ieškovas yra paprašęs, kad Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 861/2007, būtų taikoma ieškiniui, nepatenkančiam į to reglamento taikymo sritį, šis procesas perduodamas vykdyti tinkamo nacionalinio civilinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai ieškovas aiškiai paprašė jo neperduoti.

3. Kai ieškovo reikalavimas nagrinėjamas pagal Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, nacionalinės teisės nuostatos negali daryti neigiamos įtakos jo padėčiai tolesniame civiliniame procese.

4. Procesas perduodamas vykdyti civilinio proceso tvarka, kaip apibrėžta 1 dalies a ir b punktuose, vadovaujantis kilmės valstybės narės teise.

5. Ieškovas informuojamas apie tai, ar atsakovas pateikė prieštaravimo pareiškimą ir ar bus pereita prie civilinio proceso, kaip apibrėžta 1 dalyje.“

8 Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnyje „Peržiūra išimtiniais atvejais“ nustatyta:

„1. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas turi teisę prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą kilmės valstybės narės kompetentingame teisme, jei:

a) i) mokėjimo įsakymas įteiktas vienu iš 14 straipsnyje numatytų būdų,

ir

ii) ne dėl atsakovo kaltės dokumentas nebuvo įteiktas laiku, nesuteikiant jam galimybės pasiruošti gynybai

arba

b) atsakovas negalėjo paprieštarauti reikalavimui dėl *force majeure* arba dėl ypatingų aplinkybių ne dėl savo kaltės,

su sąlyga, kad abiem atvejais jis veikia nedelsdamas.

2. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas taip pat turi teisę prašyti, kad kilmės valstybės narės kompetentingas teismas peržiūrėtų Europos mokėjimo įsakymą, jei mokėjimo įsakymas buvo išduotas akivaizdžiai neteisingai, atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytus reikalavimus arba dėl kitų išimtinių aplinkybių.

3. Jei teismas atmeta atsakovo prašymą dėl to, kad netaikomas nė vienas 1 ir 2 dalyje nurodytas peržiūros pagrindas, Europos mokėjimo įsakymas lieka galioti.

Jei teismas nusprendžia, kad peržiūra yra pagrįsta dėl vienos iš 1 ir 2 dalyse nustatytų priežasčių, Europos mokėjimo įsakymas netenka galios.“

9 Šio reglamento 26 straipsnyje „Ryšys su nacionaline proceso teise“ nustatyta:

„Visus procesinius klausimus, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami, reglamentuoja nacionalinės teisės aktai.“

Austrijos teisė

10 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos 2020 m. kovo 21 d. *COVID-19-Justiz-Begleitgesetz* (Įstatymas dėl COVID-19 lydymųjų priemonių teisingumo vykdymo srityje) (*BGBI. I Nr. 16/2020*) (toliau – Austrijos įstatymas dėl COVID-19) 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad visi procesiniai terminai civilinėse bylose, pradėti skaičiuoti po 2020 m. kovo 21 d. arba dar nepasibaigę iki šios datos, sustabdomi iki 2020 m. balandžio 30 d. ir vėl pradedami skaičiuoti nuo 2020 m. gegužės 1 d.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

11 2020 m. kovo 6 d. *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* (Vienos apylinkės komercinių bylų teismas, Austrija) *Uniqa Versicherungen* prašymu išdavė Europos mokėjimo įsakymą, kuris 2020 m. balandžio 4 d. buvo įteiktas VU, Vokietijoje gyvenančiam fiziniam asmeniui. 2020 m. gegužės 18 d. raštu jis pateikė prieštaravimo pareiškimą dėl šio mokėjimo įsakymo. Šis teismas atmetė VU prieštaravimo pareiškimą motyvuodamas tuo, kad jis nebuvo pateiktas per Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje nustatytą 30 dienų terminą.

12 Apeliacinis teismas *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) panaikino šią nutartį remdamasis Austrijos įstatymo dėl COVID-19 1 straipsnio 1 dalimi.

13 *Uniqa Versicherungen* dėl *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) sprendimo pateikė kasacinį skundą *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis teismas, Austrija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui šioje byloje.

14 Šis teismas pabrėžia, kad Austrijos įstatymo dėl COVID-19 1 straipsnio 1 dalis yra atsakymas į situaciją, kai dėl teismo darbuotojų ir pagalbinių teismo darbuotojų ar šalių ligos arba dėl priemonių, kurių imtasi, procesinių terminų laikymasis ne visada buvo įmanomas.

- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, Austrijos doktrinoje buvo išreikštos skirtingos nuomonės dėl to, ar šios nacionalinės teisės nuostatos gali būti taikomos prieštaravimo pareiškimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pateikimo terminui, kuris, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje, yra 30 dienų, ar pagal šio reglamento 20 straipsnį minėtas nacionalinės teisės aktas minėtam terminui netaikomas.
- 16 Vienoje Austrijos doktrinos dalyje teigiama, kad minėto reglamento 20 straipsnyje numatyta galimybė peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą, dėl ko šis įsakymas gali būti panaikintas, be kita ko, *force majeure* ar ypatingų aplinkybių, kaip antai su COVID-19 susijusios krizės, atvejais. Pagal šią nuomonę, siekiant atsižvelgti į tokių atvejį, negalima remtis nacionaline teise, nes ją išsamiai reglamentuoja tas pats reglamentas.
- 17 Remiantis kita doktrinoje ginama nuomone, pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnį nedraudžiama taikyti nacionalinės teisės aktų, kaip antai Austrijos įstatymo dėl COVID-19 1 straipsnio 1 dalies. Iš tiesų šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje reglamentuojama tik prieštaravimo pareiškimo pateikimo termino trukmė, o galimo šio termino sustabdymo klausimas Sąjungos teisėje nebuvo sureglamentuotas. Taigi reikia taikyti šio reglamento 26 straipsnį, kuriame daroma nuoroda į nacionalinę teisę visais šiame reglamente aiškiai nsureglamentuotais procesiniais klausimais. Atsižvelgiant į tai, Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsniu siekiama tik užtikrinti sąžiningumą konkrečiais atvejais ir jame nėra bendrųjų nuostatų, reglamentuojančių išimtinę situaciją, kaip antai COVID-19 krizę.
- 18 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 1896/2006] 20 ir 26 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama sustabdyti šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytą 30 dienų terminą pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo, kaip tai numatyta [Austrijos įstatymo dėl COVID-19] 1 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią visi procesiniai terminai civilinėse bylose, pradėti skaičiuoti po 2020 m. kovo 21 d. arba dar nepasibaigę iki šios datos, sustabdomi iki 2020 m. balandžio 30 d. ir vėl pradedami skaičiuoti nuo 2020 m. gegužės 1 d.“

Dėl prejudicinio klausimo

- 19 Prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1896/2006 16, 20 ir 26 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės nuostatas, priimtas per COVID-19 pandemijos protrūkį ir maždaug penkioms savaitėms sustabdžiusias procesinius terminus civilinėse bylose, taikyti šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam 30 dienų terminui, per kurį atsakovas gali pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo.
- 20 Šiuo klausimu reikia priminti, viena vertus, kad iš minėto reglamento 9 konstatuojamosios dalies ir 1 straipsnio 1 dalies a punkto matyti, jog juo, be kita ko, siekiama supaprastinti, pagreitinti tarptautinio pobūdžio bylų dėl neginčytinų piniginių reikalavimų procesą ir sumažinti jo išlaidas nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą.
- 21 Ši supaprastinta ir vienoda procedūra vyksta ne ginčo tvarka. Atsakovas sužino apie išduotą Europos mokėjimo įsakymą tik tada, kai šis jam įteikiamas arba apie jį jam pranešama. Kaip matyti iš Reglamento Nr. 1896/2006 12 straipsnio 3 dalies, būtent šiuo momentu jis

informuojamas apie galimybę sumokėti ieškovui įsakyme nurodytą sumą arba pateikti prieštaravimo pareiškimą kilmės teisme (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 29 punktą).

- 22 Šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje šiuo klausimu nurodyta, kad atsakovas kilmės teismui gali pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo. Šio straipsnio 2 dalyje priduriama, kad prieštaravimo pareiškimas išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo atsakovui.
- 23 Taigi, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1896/2006 17 straipsnyje, siejamame su šio reglamento 24 konstatuojamąja dalimi, nustatytu laiku atsakovui pateikus prieštaravimo pareiškimą, Europos mokėjimo įsakymo procedūra turėtų būti nutraukta ir bylai automatiškai turėtų būti taikoma Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 861/2007, arba bet kurio tinkamo nacionalinio civilinio proceso taisyklės, jei ieškovas aiškiai nenurodė tokiu atveju nutraukti proceso.
- 24 Šia galimybe pareikšti prieštaravimo pareiškimą siekiama kompensuoti tai, kad pagal Reglamente Nr. 1896/2006 įtvirtintą sistemą nenumatytas atsakovo dalyvavimas Europos mokėjimo įsakymo procedūroje, kuris leistų jam ginčyti reikalavimą išdavus šį Europos mokėjimo įsakymą (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 30 punktą). Taigi šis procedūros etapas yra esminis siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma teisės į gynybą, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje.
- 25 Prieštaravimo procedūrą papildo atsakovo teisė prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pasibaigus terminui pateikti prieštaravimo pareiškimą. Vis dėlto, kaip nurodyta šio reglamento 20 straipsnio pavadinime, peržiūra gali būti atliekama tik „išimtiniais atvejais“ (2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *Thomas Cook Belgium*, C-245/14, EU:C:2015:715, 29 punktą).
- 26 Konkrečiau kalbant apie Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punktą, pažymėtina, kad jame numatyta, jog Europos mokėjimo įsakymas gali būti peržiūrėtas, jeigu šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nustatytas 30 dienų prieštaravimo pareiškimo pateikimo terminas buvo praleistas dėl *force majeure* arba dėl ypatingų aplinkybių, dėl kurių atsakovas negalėjo pateikti prieštaravimo pareiškimo per šį terminą.
- 27 Kaip matyti iš šio 20 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotės tam, kad atsakovas galėtų pagrįstai prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pagal šią nuostatą, būtina, kad būtų tenkinamos trys kumuliacinės sąlygos, t. y. pirma, turi būti ypatingos aplinkybės arba *force majeure* atvejis, dėl kurių ar kurio atsakovas negalėjo užginčyti reikalavimo per tam nustatytą terminą, antra, neturi būti atsakovo kaltės ir, trečia, sąlyga, kad atsakovas veikia nedelsdamas (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 21 d. Nutarties *Novontech-Zala*, C-324/12, EU:C:2013:205, 24 punktą).
- 28 Kita vertus, kalbant apie Reglamento Nr. 1896/2006 struktūrą, iš šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies b punkto, siejamo su jo 9 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad šis reglamentas atitinka „minimalius reikalavimus“, nustatytus siekiant užtikrinti laisvą Europos mokėjimo įsakymų judėjimą. Šis reglamentas nustato vienodą išieškojimo priemonę, užtikrinančią vienodas sąlygas kreditoriams ir skolininkams visoje Sąjungoje, tačiau numatančią, kad visus procesinius klausimus, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami, reglamentuoja valstybių narių nacionalinė proceso teisė (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 10 d. Sprendimo *Flight Refund*, C-94/14, EU:C:2016:148, 53 punktą).

- 29 Atsižvelgiant į tai, kas priminta, reikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimus.
- 30 Nagrinėjama atveju šiam teismui kyla klausimas, ar pagal Reglamento Nr. 1896/2006 26 straipsnį leidžiama šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytam 30 dienų terminui pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo taikyti nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias dėl COVID-19 pandemijos maždaug penkioms savaitėms buvo sustabdyti procesiniai terminai civilinėse bylose, ar, priešingai, šio reglamento 20 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis visapusiškai reglamentuoja atsakovo procesines teises esant ypatingoms aplinkybėms, kaip antai susijusioms su COVID-19 pandemija, todėl šio reglamento 26 straipsnis netaikomas.
- 31 Šiuo atveju tikrai įmanoma, kad atsakovas per Europos mokėjimo įsakymo procedūrą negalėjo pateikti prieštaravimo pareiškimo dėl šio įsakymo dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su COVID-19 pandemija. Tokiu atveju jis turi teisę, laikydamasis visų Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytų ir šio sprendimo 27 punkte primintų sąlygų, prašyti peržiūrėti šį įsakymą kilmės valstybės narės kompetentingame teisme.
- 32 Kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė peržiūros procedūrą apriboti išimtinėmis aplinkybėmis, minėtą nuostatą būtina aiškinti siaurai (pagal analogiją žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *Thomas Cook Belgium*, C-245/14, EU:C:2015:715, 31 punktą). Kaip matyti iš pačios šios nuostatos formuluotės, ypač iš joje įtvirtintos sąlygos, susijusios su atsakovo kaltės nebuvimu, šioje nuostatoje numatytos ypatingos aplinkybės atitinka aplinkybes, susijusias su konkrečia atitinkamo atsakovo situacija. Kiek tai susiję su COVID-19 pandemija, taip yra, pavyzdžiui, atsakovo susirgimo ar hospitalizavimo, susijusio su šiuo koronavirusu, atveju, kuris sutrukdė jam pasinaudoti teise pateikti prieštaravimo pareiškimą per tam nustatytą terminą.
- 33 Vis dėlto Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 dalies b punktas netaikomas ypatingoms sisteminiui pobūdžiui aplinkybėms, kaip antai susijusioms su COVID-19 pandemijos protrūkiu, kurios bendrai paveikė teismų, kurių bendradarbiavimas pagal šio reglamento 12 straipsnio 3 dalies b punktą ir 16 straipsnio 1 dalį yra būtinas, kad atsakovas veiksmingai galėtų pasinaudoti savo teise per nustatytą terminą pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo, kuris jam buvo įteiktas, funkcionavimą ir administravimą.
- 34 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 28 punkte, Reglamentu Nr. 1896/2006 neatliekamas Europos mokėjimo įsakymo procedūros visų aspektų visiškas suderinimas. Iš tiesų, remiantis šio reglamento 26 straipsniu, jis numato, kad visus procesinius klausimus, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami, reglamentuoja nacionalinės teisės aktai.
- 35 Vis dėlto, nors šio reglamento 16 ir 20 straipsniuose įtvirtinta atsakovo teisė pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo, kuris jam buvo įteiktas, ir suderinami tam tikri šios teisės aspektai, kaip antai pasinaudojimo šia teise formalumai ir terminai, šio termino pradžia ir ypatingi atvejai, kai pasibaigus šiam terminui atsakovas gali prašyti peržiūrėti šį įsakymą, nei šiuose straipsniuose, nei jokioje kitoje šio reglamento nuostatoje nereglamentuojami kiti aspektai, kaip antai šio termino nutraukimo ar sustabdymo jam tęsiantis priežastys. Taigi, remiantis to paties reglamento 26 straipsniu, valstybės narės turi teisę reglamentuoti pastaruosius aspektus ir taip papildyti procesinius aspektus, kurių nereglamentuoja Reglamento Nr. 1896/2006 16 ir 20 straipsniai.

- 36 Atsižvelgiant į tai, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, reikia pažymėti, kad nors, nesant Sąjungos teisės normų šioje srityje, pagal procesinės autonomijos principą jos turi būti nustatytos kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje, tačiau tik su sąlyga, kad šios procesinės normos nebūtų mažiau palankios nei tos, kurios taikomos panašioms vidaus teisės reglamentuojamoms situacijoms (lygiavertiškumo principas), ir dėl jų suteiktų teisių įgyvendinimas netaptų praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Pirma, dėl lygiavertiškumo principo laikymosi iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Austrijos įstatymo dėl COVID-19 1 straipsnio 1 dalis vienodai taikoma visiems procesiniams terminams civilinėse bylose, neatsižvelgiant į nagrinėjamo ieškinio teisinį pagrindą. Taigi atrodo, kad tokiomis teisės nuostatomis užtikrinamas vienodas požiūris į mokėjimo įsakymo procedūras, grindžiamas nacionaline teise, ir panašias procedūras, grindžiamas Reglamentu Nr. 1896/2006, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 38 Antra, dėl veiksmingumo principo pažymėtina, kad nacionalinės proceso teisės normos turi būti laikomos atitinkančiomis šį principą, jeigu jomis nepažeidžiama pusiausvyra, kuri Reglamentu Nr. 1896/2006 nustatyta tarp atitinkamų ieškovo ir atsakovo teisių vykstant Europos mokėjimo įsakymo procedūrai. Konkrečiai kalbant, nacionalinės teisės nuostatomis, kuriomis sustabdomas šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nustatytas prieštaravimo pareiškimo dėl tokio įsakymo pateikimo terminas, laikomasi šio principo, jeigu jos pateisinamos tikslu užtikrinti atsakovo teisę į gynybą, praktiškai pernelyg neapsunkinant nagrinėjamų reikalavimų greito ir veiksmingo išieškojimo. Šiuo tikslu laikotarpis, kuriam šis terminas sustabdomas, turi apsiriboti tik tuo, kas griežtai būtina.
- 39 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nacionalinės teisės nuostatomis niekaip nepakenkta šio sprendimo 35 punkte primintiems aspektams, kurie buvo suderinti Reglamentu Nr. 1896/2006. Jose numatyta tik maždaug penkių savaitių trukmės pertrauka, kuri, kaip per posėdį patvirtino Austrijos vyriausybė, atitiko laikotarpį, per kurį dėl griežto karantino nacionalinėje teritorijoje dėl COVID-19 pandemijos buvo smarkiai sutrikdyta teismų veikla. Be to, kaip savo rašytinėse pastabose nurodė Komisija, šiomis teisės nuostatomis nebuvo atnaujinti prieštaravimo pareiškimo terminai, pasibaigę iki jų įsigaliojimo.
- 40 Taigi atrodo, kad tokiomis nacionalinės proceso teisės normomis buvo leidžiama tik kelioms savaitėms atidėti reikalavimų išieškojimą, kartu užtikrinant veiksmingą Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnyje numatytos teisės prieštarauti laikymąsi, o tai yra būtina Sąjungos teisės aktų leidėjo numatyta pusiausvyrai užtikrinti, bet tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 41 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1896/2006 16, 20 ir 26 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės akto, priimto per COVID-19 pandemijos protrūkį, kuriuo maždaug penkioms savaitėms sustabdomi procesiniai terminai civilinėse bylose, taikyti šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam 30 dienų terminui, per kurį atsakovas gali pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismų nagrinėjamosiose bylose, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šie teismai. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, su pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 16 d. Reglamentu (ES) 2015/2451, 16, 20 ir 26 straipsniai

turi būti aiškinami taip:

pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės akto, priimto per COVID-19 pandemijos protrūkį, kuriuo maždaug penkioms savaitėms sustabdomi procesiniai terminai civilinėse bylose, taikyti šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam 30 dienų terminui, per kurį atsakovas gali pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo.

Parašai.